

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani gați prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 22. ANULU XIX.

Săbiu, in 18/30 Martiu 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinț. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Unele observațiuni privitoare la organizarea școlilor noastre confessionale.

De-ore ce educațiunea e factorul cel mai puternic, prin care se nobilează însușirile omului ce lu facu intru adevărul aceea, ce trebuie să fie, pentru d'a fi chipul și asemănarea idealului de perfecțiune, după a cărui chip e zidit, pentru aceea e datorința fie-cărui popor, ce voiesce înaintarea sa în cultura și prin trens'a asigurarea existenței sale naționale, ca să se ingrijescă cu deosebire pentru educațiunea sa.

Noi românii trăind în împregiurările aceste vitrige, aruncându-ne fortun'a sub unu regim, a cărui tendință cu privire la noi sunt mastele, deca voim să ne ținem de spiritul timpului prezent și să progresăm în cultura împreună cu el, trebuie să ne căutăm unu scut, unu radim care să aiba destulă bază morală și garanția legală, ca sub aripile sale aparătoare să ne putem îngrijii pentru educațiunea noastră națională. Statul care e sub ocărmuire străină, am putea dice mai opusă națiunii noastre, nu ne garantează nici decătu cultur'a către care ne dăruim, și asiă nu ne rămâne în privința acest'a altu scut și altu radiu de cătu biseric'a, care fiindu națională a fostu totodăun'a fidelă națiunii și o portăoă că intr'unu vehicul printre stencele cutropitorie ale seculilor de trist'a aducere aminte.

Constituțiunea bisericeii noastre gr. or. și cu deosebire organismul ei prezentu au aflatu midioce, garantate prin legile țerei, cu care să se conducă singura treabă școlară, ce singure numai sunt apte de a înainta cultur'a poporului.

Petrus d'acesta înalta misiune, congresul național bisericesc ținutu în a. trecut în Săbiu a și facutu dispozițiunile necesare ca școlile noastre pe baza statutului organic să fie ferite de cursele ce se punu din partea organelor regimului spre a se desnaționaliza.

Senatele scolastice-eparchiale ale deosebitelor diecese prin operatul congresului: „organizarea provizoria a învățământului național confessional în metropoli'a gr. or. a românilor din Ungari'a și Transilvania” au primitu însărcinarea a pune în lucrare dispozițiunile acestei legi bisericesc școlare.

Cum voru fi dispozițiunile deosebitelor consistorii spre a pune în lucrare acasta lege confessionale — scolastică și spre ai garantă rezultatul dorit, timpul ne va areta.

Până atunci însă e datorința deosebitelor consistorii diecesane, că să nu întârzieze a aduce în viață legea provizoria adusă de congresul național bisericesc și a veghiă pentru practisarea acelei.

Consistoriul aradanu, după cum ne spune „Albin'a” Nr. 15 cam tardioru (!?) a facutu dispozițiunile necesare pentru practisarea acelei legi, a impartit dieces'a în deosebite inspectorate și a denumit inspectorii școlari, a facutu o instrucțiune pentru inspectorii la cercetarea școlilor și promite în § ultimul din aceea instrucțiune cum ca la cel mai de aproape sinodul eparchialu se voru face propuneri pentru rebonificarea viaticului și a diurnelor inspectorilor școlari, cari până atunci însă voru implini funcțiunile loru impuse gratuite, fără onorariu.

Fiindu-ca ori ce lucru, care e că să fie bun, se aiba dorată și se fie folositoru scopului pentru care se face, trebuie să se facă cu privire serioasă la toate împregiurările, ce obvinu și ce potu să obvină la practisarea lucrului ținut; asiă credu că nu va fi de prisos a face în scurtu ore-si cari observațiuni individuale la dispozițiunile aduse de

consistoriul aradanu în privire la organizarea și susținerea școlilor noastre confessionale, cu atât mai mult, că celelalte consistorii ale metropoliei noastre, cându se voru apuca de astfelu de dispozițiuni privitoare la școlile noastre, să nu le treacă cu vederea circumstările, după care trebuie să ne acomodăm.

Consistoriul nostru aradanu după ce împarte totă dieces'a în 32 de inspectorate, denumesc inspectorii școlari prin deosebitele districte școlare, parte dintre mireni parte dintre preoți, și i provoca pe acesti prin § 18 din instrucțiunea B) Nr. scol. 44 1871 că de o cam data să și implinescă funcțiunile gratuite căci sinodul cel mai d'aprope, va face dispozițiuni pentru d'a li se rebonifica viaticul și diurnele.

Frumoșe și folositoare dispozițiuni aceste a maritului consistoriu aradanu, deca deca sunt ele și totu atât de practicabile e alta întrebare.

Nu s'a luat în bagare de seama la formarea acelor dispozițiuni fostii inspectorii școlari de până acum, cari au fostu protopopii respectivelor tracturi; ba ce e mai mult, loru prin unu circulariu deosebitu multiaminduli-se pentru ostenețele de până acum din cauza, ca suntu prea tare ocupați cu oficiul loru protopopescu, li se da chiaru demisiunea. Și pe cine au denumit de inspectorii în locul loru? s'au denumit mireni cari totu sunt în oficiu și s'au denumit preoți, cari ierasi și au oficiul loru preotiescu. Nu negu cumca acesti noi denumitii inspectorii nu aru fi mai zelosi și mai îngrijitori pentru școlile confessionale, că multi dintre protopopi; însă negu aceea cumca le voru iertă loru împregiurările, le va iertă loru oficiul celu pörta, care oficiu e ala regimului, ce e contrariu școlilor confessionale, se petreca de mai multe ori septemăni întregi în inspectoratul loru. Se voru duce dnii amployați și preoți să calatoriescă din comuna în comuna pe la școlile confessionale pe spesele loru, cari și fără de aceea sunt mari prelungă venituri mici? Dăru consistoriul le promite diurne și viatice, care li se voru vota cu ocaziunea sinodului celui mai procsimu.

Însă sinodul de unde să voteze astfelu de diurne și de viatice? au dispune elu de fonduri anumite pentru scopul acest'a său a preliminaru regimulu spre scopul acest'a vr'o sumă? Eu de-si nu știu cu siguranță, deca nu credu nici un'a nici alt'a, ci suntu convinsu, ca va putea numai aceea dispozițiune să o facă, ca diurnele și viaticile inspectorilor școlari său să se adune prin colecte de bună voie dela popor, său prin repartiții pe sufletele creștinilor său să se solvescă din lad'a bisericeii, unde școl'a nu are astfelu de ladă său fond.

Cumca nici un'a din aceste dispozițiuni, ce aru pot face, sinodul diecesanu, nu servește spre înaintarea poporului în cultura, în starea sa materială și spre consolidarea în credință, ne arăta esperința în toate dilele.

Poporul nostru pe lângă cultur'a lui de astăzi și pe lângă starea lui materială atât este de îngreiatu cu contribuțiuni de bună voie, cu repartiții și înca apoi ce e mai mult cu darile statului ce cresc din anu în anu și cu alte greutăți comunale, încătu deca constituțiunea bisericescă celu putien nu lu va mai crutiă cu contribuțiuni, atunci nulu va multiami nici de cătu traiulu în biseric'a constituțională, căci va începe a dice, cum audiu a se exprima în dilele aceste unu omu, cu ocaziunea unui sinodu parochialu: „De ce să ne mai adunăm la sinode, să ne mai îngreunăm sarcinile, anu cu sinodul se înmulți plat'a cristicului, acum a dascalului, pe anul viitoriu cine știe aci lăfa se va propune ierasi a-o în-

multi.” Pe lângă aceea se facu colecte pentru ajutorirea bisericilor și școlilor serace de prin deosebitele părți ale țerei, se facu colecte pentru asociațiuni și pentru teatrul național, repartiții după sufletele și avere se punu pentru diurnele și viaticile membrilor ce mergu în totu anul pe la sinodele diecesane și pe la congresul naționalu, pe la sinodele protopopesce și scie Ddieu câte și mai câte dari de bună voie și de silă, și apoi unde e susținerea familiei și de unde să se mai pună și câte unu fileriu în cas'a de pastrare că rezerva pentru dilele negre. Și apoi preste toate aceste să mai vina sinodul diecesanu și să împună biatul poporului, că să mai platească deosebitu și diurnele inspectorilor școlari, de câte ori au acestia plăcere său — le impune datorința a esi în inspectoratele lor; anu se va îndreptnici poporul atunci și mai tare, anu nu va dori în nesciința sa, că amaginduse de a scapa de atâtea contribuțiuni să și abandoneze școlile confessionale și să le lase preda regimului, care apoi sigur va forta pe popor la contribuțiuni la care acum este îndemnatu d'a se supune de bună voie? ba ce e mai mult în fat'a rivnei de proselitismu d'n partea altor confessionii în desperatiunea sa și va abandona și credința strămoșiescă, a cărei constituțiune lu șlesce la atâtea sarcini.

Mi va impută câte cineva ca sunt pessimist de presupun acasta despre poporul nostru; însă de-si fatia cu împregiurarea acest'a asiă vrea să fie; totuși, dorere, după viața poporului ce ni se arată în toate dilele, nu sunt, ci cele espuse sunt triste adevăruri. Pentru ce inse au datu maritulu consistoriu aradanu demisiunea fostilor de până acum inspectorii școlari, adăca protopopilor? au nu și-au implinit ei după cuviința datorințele lor fatia cu școlile confessionale, au n'au debututu ei împreună cu inspectoratele supreme școlare bisericesc pentru de a remane școlile împreună cu biseric'a atunci cându înțelegința română mirenescă și cu deosebire amployații mari de stat sub timpul regimului provizoriu și încordau toate puterile, ca — să scota școlile din mâinile poporului și să le pună sub îngrijirea regimului de atunci. Cându autaritățile bisericesc atunci n'ar fi avutu destulă energie intru apărarea școlilor confessionale, acum scie Ddieu unde amu stă cu școl'a; amu vedea prin scolitiile noastre satesci câte nemesiți scapatați și idioti, cari cu salarie bune s'ar îngriașă din spinarea poporului pentru servitiul de alu corape celu putien, deca nu lu pot magiarisă.

Concedu ca câte unii din domni protopopi, parte din caus'a multor agende ale oficiului, parte din alte cause, nu și voru fi implinitu totu d'au fatia cu școl'a datorința asiă pe cumu s'aru fi devenitu, însă inspectorii nou denumiti, au nu sunt și ei amployați, ore n'au și ei oficiuri, după care și castiga pânea de toate dilele, și care cu deosebire trebuie să le jaca la inimă? Cine ne garantează ca ei voru fi mai buni inspectorii școlari, că protopopii și preoții cari pe lângă conservarea bisericeii și a naționalității primo gradu suntu chemați a conserva și independința școlilor noastre confessionali și suntu chemați și potu lucra mai mult pentru ele cu atât mai tare, deorece oficiul loru e independentu, și suntu oameni liberi, oamenii poporului, pe cându amployații sunt și trebuie să fie, oamenii regimului care la ocaziune pot să le facă și presiune, deca din politica celu putien nu se voru nasui a cochetă cu regimulu.

Apoi să lasu esperința cea mai mare a protopopilor d'a umbla cu poporul și d'alu îndoplecă la seopuri folositoare, acesti a esu prin tractulu și prin inspectoratul loru fără diurne și fără viatice speciale școlare, deorece ei și altminte suntu îndetorati și cercetă bisericile, a ravidă socotelele bi-

sericee etc. cu care ocaziune totu d'au'n'a cercetarea scólei au fostu prim'a ocupatiune. Eata pre langa celelalte folóse d'a lasá pro fostii pan'acum inspectori scolari pre protopopii, in implinirea agendelor scolare, aici este si folosu materialu, caci se crutia celu putienu poporul d'a nu mai plati viaticu si diurnu deosebitu scolaru in vr'o cateva rendori pre anu; caci fia inspectori scolari ori si cine, protopopii ex officio totusi voru esi prin districtulu lor la visitatiunea canonica si si voru incasá putienulu ce—li se cuvine in locu de spese de calatoria.

Dara abstragendu dela aceste, unde e increderea poporului nostru tieranu in amplotiatulu, carelu mustra cu rigórea legei, candu se infatiosadia inaintea lui, séu in protopopulu carele neavendu alta putere e chiaru silitu sa 'lu intempino cu cuvinte dulci si mangaiatóre parintesci.

Din aceste considerante deci, eu, cá persóna privata, nu aprobezu dispositiunile marit. consistoriu aradanu fatia cu demissionarea protopopiloru dela inspectia scolara si denumirea altoru inspectori noi si sum convinsu ca impregiurárele memorate nu suntu de desconsideratu la sustinerea scóleloru nóstre in caracterulu loru confessionalu si la intarirea poporului in credintia si moralitate.

N. Pr.

Sabiú 18/30 Martie 1871.

Barbatulu românú, care competase la inaltulu ministeriu ung. alu cultelorú si instructiunei publice pentru loculu vacante la facultatea juridica din Sabiú, s'a respinsu cu cererea sea si s'a inlocuitu acestu locu cu unu sasu, dupa cum ne anuntia „Buda-Pesti Közlöny“.

De posede acestu sasu insusirile recerute, spre ai fi posibilu, de a propune unu studiu atátu de insemnatu, precumu e dreptulu civile austriacu, séu nu, ast'a impregiarare pare ca n'a prea batutu la cumpen'a vointiei inaltului ministeriu, pentru ca déca purcedea cu ocaziunea ocupárei acestui locu de la punctulu acelu de vedere, cá sa inlocuiesca pre D-rulu Krainz cu unu barbatu, care si-a facutu studiile juridice la uniuersitati renumite germane cu succese escelente, atunci sasulu trebuia neconditionatu sa recéda suplicantelui Dr. românú.

Acésta respingere putem sa o dicemu cu parere de reu — semnifica in vederatu, ca brazda de diferentia nationale a sferelorú mai inalte, nu numai ca n'a inceputu a se angustá, dar amenintia a cascá din di in di totu mai pustia.

Acestu refusu depriméza argintulu viu din termometrulu liniscitu alu simtiriloru nationale de pre partea romanésca — spre regretarea acesteia —

FOISIÓRA.

In vagonu.

Umorezca.

Liberu dupa I. Rose n.

(Capetu.)

„Ea e un'a dintre acele amice bune, cari caluniéza bucurosu si au numai acelu interesu, ca vorbescu mai multu cu intentiune rea cá buna.

Ve este o amica buna si cá atare ve spune: tinerulu celu interesantu e V. Vultur escu, proprietariu, cu stare bunisióra, i placu petrecerile si e cam risipitoriu, si de cum-va nu-'si capeta o muiere, carea sa lu ia de scurtu, 'si va pradá tota averea. D-ta, firesce, ti inchipuesce ca a i fi o astfelu de socia“.

„Pardonéza-me, ast'a nu mi intipuescu“, respunse dam'a, „la asiá ceva nu cogetu de locu, ci intrebu mai departe, ce inima are tinerulu? Amic'a medisanta de siguru mi va spune adeverulu.“

„Se intielege“, respunsei. „O Ddieule“, esclama ea, inima, inima are mai multa cá cátu e de lipsa. E tare simpaticu, i fogu ochii in tóte partile, si de si nu se scie nemicu pana acumu despre elu, totusi se vorbesce fórtu multu. Se dice ca aru fi tare intimu cu actricele, si o Ddieule, se scie, ca aceste nu suntu vestale“.

„Amic'a cea buna, ce e dreptu, are intentiune rea, déca nu vorbesce adeverulu, respunse ea cu picu, ce ati respunde la vorbele ei Dle Vultur escu?“

„Cam asiá e, stimata dómna,“ i-amu respunsu crucisandu-mi manile. Amu statu in multe relatiuni de amoru dara n'amu iubitu nico odata, acum sciu mai antáiú ce este amoru si déca nu v'amu cunoscutu mai de multu, me rogu sa me scusati“.

„Inca totu nu me cunósceti“, respunse suriéndu dam'a mea.

adeneu suptu punctulu de geru, fatia cu sferoidele invescute de coloru esclusivu magiare si se simte gróza, cá nu cumva mai multele casuri de felulu acest'a astufeliu repetite sa i aduca pro acesti ciclopi magiari politici pré tardiu la brazda, unde sa dica si ei numai in sine, cum dice sasulu: „Mintea románului cea de pre urma.“ Firesce e posibilu ca póte sa arunce mintea sanatósa a ocármuirei statulu ungurescu vin'a la ast'liu de succese nefavorabile pentru petentii románi asup'a neghióbei passivitati a unei fractiuni de románi, inaugurata la 7 si 8 Martie 1869 in Mercurea.*)

Si objectivu si subjectivu privitu lucrulu mintea politico — morale a ori si carui cetatianu de statu, carea nu s'a innecatu pána acumu in pessimismu si n'a sicutu pána acum de locu despre vr'o desperare in puterea nepreocupata, drépta, aequa si morale a ocármuitoriloru statulu ungurescu, va sci sa'si iee astu felu de incidentii regretabili **ad notam**, nu pentru cá sa amenintie cu astufeliu de notiie, ci cá sa le pastredie de suvenire, spre a infruntá printr'insulu pre acei chauvenisti, cari nu inrosiescu a vorbi la lumea larga mereu de egal'a indreptatire iéra in midiloculu casei lorú a se uitá preste umeri la acei'a, cari se incaldiescu la acelu sóre alu patriei, de care suntu incalditi si ei netrebnicii. Cato.

Eveneminte politice.

Fluctuatiunile politice dincóci de Lait'a s'au retrasu iéra in marginile ordinare de cându s'a incheiatu desbaterea asup'a propunerei lui Iranyi. Acésta propunere indreptata in contr'a politice observate de guvernú in decursulu resbelulu franco-prussianu, a produsu discursuri infocate dara si interesante in diet'a unguresca. Dintre deputatii unguuri, nascuti jidovi si crescuti nemtiese, s'au pututu audí laude asup'a nemtiloru incátu se paré ca máne voru porni acesti'a pre Dunare in josu cátra Constantinopole. O cuventare au resunatu intre paretii dietei unguresci, carea contine unu adeveru politicu in sine. Adeverulu acestu politicu e „mergereá natiunei magiare mána in mána cu cea románá“ pronunsiatu de deputatulu românú Babesiu. Paguba ca discursulu ce contine adeverulu e o aparitiune in privint'a cronologica nu la loculu seu; acum a aflatu dlu respectivu acestu adevaru? Mai departe, tem'a acést'a dictata

* Noi vorbeamu pre atunci mai cu crutiare de passivitate si totusi ce ni se respunde? R.

„Ba ve cunoscu“, stringai aprinsu, si me 'ncercai ai apucá mán'a. Ve cunoscu inim'a, ve cunoscu spiritulu. Natur'a aru fi gresitu fórtu, déca nu v-aru fi inozestratu si cu o facia placuta. Tóte celelalte le voui aflá. Eu amu adeca in societatea numita unu amicu, care ve cunosce fórtu bine. Pre acest'a lu representati Dvóstra. Speru acum, ca unu amicu va fi sinceru catra amiculú seu“.

„Parola! de siguru“, respunse dam'a, si 'mi intinse mán'a, pre care acum o strinsei cu mai multa amicitate cá prim'a data. Apoi o intrebu fára a o lasá de mána: Cine e dam'a cea atátu de frumósa, care vorbesce cu domnisórá bebránitiósa de colu? O cautatura atátu de geniale n'amu vediatu de multu“.

„Visaviulu meu se incercá mai nainte de tóte a si eliberá mán'a si dise: „Bunulu amicu nainte de ati respunde ceva, trebuie se-si aiba manele libere“.

„Nu se póte“, respunsei eu seriosu, m'amu dedatu, de comunu, a tiené multu de mana pre amici si amice“.

„Déca voiesci sa remanemu amici, trebuie sa te desveti de acést'a“ replica ea cu seriositate comica:

„Déca pofiti . . . respunsei eu, si ea incepe.

„Dam'a acést'a, la care de altumintea nu potú observá nice o frumsetia particularia extraordinaria, cu atatu mai pucinu spiritulu, este o veduva tinera remasa dupa unu consiliariu guvernialu, care a fostu fórtu bebranu si uritu, si care din fericire morise in anulu d'antáiú alu casatoriei sale, cu acest'a se easetorise, numai cá sa nu romana féta mare“.

„Ah! vorbesci fórtu reu de aceea dama frumósa“, — o intrupsei eu.

„Si pentru ce?“ replica ea. Póte pentru ca a incheiatu o casatori'a din interesu? Cá copila seraca, pre langa aceea frumusica, potea fi usioru sedusa de tinerii cei galanti, si asiá sa se nefericéscu cu atátu mai vertosu cu cátu avea parinti seraci si o inima recunoscatóre, De aceea se ca-

de situatiunea geografico-etnica si de alte interese civilisatórie nu se depliní in modu mai esauribile cu date statistice, istorice politice etc. spre a avé mai puterica influintia asup'a dietei si asup'a opiniunei publice. —; este insa si o morala politica, intre a cárei párti se afla si consecuenti'a.

Afara de dieta sa lucra la desfiintarea confinielorú militari si la provincialisarea lorú. Esecutarea desfiintárei, respective provincialisáreise va intemplá prin organele militare esistente; prin acést'a se voru incungiuá neplacerile ce se aru poté nasce din trecerea militarilorú confiniari la starea civile.

Influint'a evenemintelorú celorú sangeróse petrecute intre natiunile cele mai mari din Europ'a, a trebuitu sa se respandéscu mai departe de cátu se intinde teritoriulu tierilorú natiunilorú ce purtara resbelu intre sine. Asiá in Elveti'a indata dupa incheierea preliminarilorú de pace nemtii s'raini, in mani'a lorú de a tiené festivitáti impreunate cu mancare si beutara, fára de a luá in consideratiune ca convine elvetianilorú neutrali séu bá astfelu de demonstratiune, se punu si provóca unu scandalu, ce a constatu mai multe vieti de ómeni.

Totu asiá cetimu ca se incercara sa faca in Bucuresci in 10 Martiu, in loculu celu mai principale alu capitalei. Dia cáte cetimu, aci li s'a spusu in mai multe rendori, ca déca ei voru sa faca serbatóre nationale, sa o faca in unu locu mai retrasu, pentruca románii aru luá fest vitatea nemtiasca dreptu de o insulta provocatoria, pentruca nemtii sciu ca ei nutrescu simpathia naturale pentru francesi cá pentru fratii lorú de un'a si aceeaasi familia. Tóte in desierto, se vede ca insolentia a mersu asiá de departe, incátu a cautatu provocarea in adinsu. Si asiá s'a intemplatu de indata dupa ce s'a adunatu óspetii nemti in sal'a Slatineanu, s'au adunatu multime de ómeni, carea au bombardatu cu pietri ferestrele salei si a impedeatu serbarea. Nici politia, nici militi'a n'a potutu scuti de multime sal'a de bombardári, cari au duratu pána dupa mediulu noptiei. Vieti de ómeni nu s'a periclitatu; vre-o cáte-va confusiuni de patu de pusca si de alte objecte si vre-o cáti-va individi arestati a fostu sfersitulú ospetii intrerupta si demonstratiunei provocate.

Ministrulu insa a trebuitu sa-si dea demissionu si a dóu'a di Romani'a avea unu ministeriu. L. Cargiu-Mavrogeni Costaforu-N. Cretulescu. Eri aflaramu ca si camera e disolvata si Domnitoriulu numai cu dictatur'a voiesce a mai guverná.

setori cu consiliariulu celu bebranu, carele prin averea sea asecurase venitoriulu parintiloru ei.“

„Dar ea nu lu iubea?“

„Nu, nu lu iubea, avea insa destula taria morale ai fi fidela, a-si implení detorintiele sale, si a nu dorí mórtéa lui, n'a fostu bine?“

„Fórtu bine“ respunsei sarutandu-i man'a.

„Te-ai indatinatu a sarutá man'a amiciloru D-tale?“ intreba ea suridiendu.

„Totu de un'a déca suntu de sessulu femininu, — dara mai departe, e frumosu?“

„Chiaru frumósa nu o potú numi, respunse amiculú imaginatu, „insa nu face nice o impresiune neplacuta, — e frumósa.“

„Cam de ce etate va fi?“

„Fui cine va intreba o dama despre etate?“

„Daru ea intrebu pre vechiulu si bunulu meu amicu . . .“

„A, pardonu! atunci se póte intreba. E de 20 de ani.“

„E avuta?“

„Domnule, cumu poteti . . . ?“

„Bine, eu-mi intrebu amiculú.“

„Iéra-mi uitasemu. Are o casa frumósa in cetate.“

„Cu atatu mai bine,“ esclamai eu.

„Negalantu . . .“ replica ea.

„Nu prea, amice, asiú fi negalantu, déca asiú intreba insa-si dam'a, mai negalantu candu te-asiú asigurá ca averea ei e bagatela, o avere pentru care 'si sacrificase tóta viati'a.“

Cu acést'a se parea a fi multiemita. „E buna?“ intrebai mai departe.

„Nu chiaru respunse ea. Iubesce aventurile, de si de altumintea e camu practica, si are numai calitate neconditionatu buna. Nu vrea sa se casetóreasca a dóu'a óra.“

„Ei, ce caracteru detestabilu,“ amu esclamatú numai decátu, „trebuie sa lapedati calitatea acést'a.“

Cuventarea

deputatului Iacobu *Bolog* a ținută în universitatea din Sabiu în 10/22 Martiu 1871 asupra proiectelor pentru regularea municipiilor din fondul regiu.

Onorata Universitate!

Eu sunt omul păcii. Pretiuescu preste măsura pacea, carea mi-o dau altii, și me feresc că de focu de nepaciuirea altor'a.

Pentru aceea m'amu luptat — vi-o marturisesc, dloru mei! — m'amu luptat multu cu mine însuși, meditando asupra întrebării: să vorbesc, au să tacu la obiectul de sub pertractare?

Eramu p'aci, mai decisu a tacea, pentru că avuți placuta ocaziune, de a andi escelele vorbiri ale prea stimatiloru dui condeputati de Bausnern, Dr. Lindner, Dr. Kein, Wenrich, și a remanea indetultu, aflându intr'acelea o mare parte a convingeriloru mele despre obiectul de sub cestiune espresa astfelu, cătu dieu putienu, foarte putienu mi-a mai remasu mie de vorbitu.

Au doveditu adeca acesti domni condeputati in modulu celu mai eclatantu, au doveditu asiá, cătu nu trebuie sa demustru si eu, ca — deca se va sustinea acelu dreptu istoricu pre care lo pretindu contrarii nostri de opiniuni, adeca parti'da sasiloru vechi, dupa planulu fauritu de cătra densii — dieu acelu poporu alu cărui fiu suntu si eu, poporulu român, poporulu celu numerosu — deca nu celu mai mare — din teritoriulu reprezentatu in acésta casa, va deveni din nou sclavu politicu alu unei natiuni, alu unei natiuni din fundulu regiu, din acelu fundu, domniloru mei! care nu rabda diversitate de drepturi „non patitur diversitatem iurium“.

Vreamu se tacu, că sa nu facu — precum puti prevedea și precum vedu — neplacere numitei partide.

Eramu sa tacu dloru mei, pentru ca nu vrému sa tulburu pacea mai tuturor membriloru acestei onorate universitati, spunendu-ve, ca cu durere trebuie sa ve descoperu, ca pre mine nu me indetulesce nici unu l'ntre cele trei proiecte aflátore inaintea noastră și trase sub discussiune.

Inadusiamu in mine, oprimamu și acésta durerosu marturisire, pentru ca nu me indoiamu nici pre unu minutu despre aceea, ca tare putieni se voru aflá între noi, bá in intrég'a noastră tíera, cari dóru aru crede, și aru cutediá se sustiena, ca acum pre temeiulu unu'á s'eu altu'á din acestea trei proiecte aru p o t e a, s'eu chiaru aru trebú

sa fie și românii din fundulu regiu mangaiati, indetultu in privint'a pretensiuniloru loru de dreptu.

Tacému dloru mei! și pentru aceea, pentru ca sciú, ca ultimulu cuventu la lucrulu acest'a nu se vorbesce aici, ci ajurea, și speru ca acelu se va vorbi acolo cu mai putiena patima și cu mai multa iubire de dreptate.

Tacému dieu eu, deca nu me boldea vecinulu meu, dlu condeputatu Dr. Theil, provocându-se in vorbirea sea de eri și la putientic'a mea activitate de deputatu alu scaunulu Nocrichiului din universitatea anulu 1861/2, și deca nu me silea prin aceea a la vorbire, ca d-sea s'a servitu numai de aceea parte a activitátiei mele amintite, carea i-a placutu densulu și i-a venitu la socotéla cá apta spre ajungerea vre unui scopu; iéra de aceea parte a ei, — carea mi convine și mie; fára de care nu are nici unu intiesu și nici o insemnetate ceea ce a disu dumnélu, și carea singura esplica, lamuresce, dilucida ideile conducátore, ideile domnitóre pre tempulu acelu, s'a feritu cá de par'a focului.

S'a feritu dloru mei! dlu Dr. Theil, de a ve presentá intreg'a mea activitate din universitatea anulu 1861/2 pentru ca facendu'o și combatea in-susi prin ea aserteie séle.

Se intentioná in universitatea citatulu anu togma asiá precum se intentionéza acum prin dlu Dr. Theil și consoti stricta sustinere a dreptulu istoricu pre sém'a sasiloru din fundulu regiu; bá mai multa, ve spanu dloru! se lucrá pre atunci din lóte poterile majoritátei din universitate, ca tóte acelea comune sasesci din comitate care mai inainte nu s'au ținutu nici o data de fundulu regiu, sa se ia sub scutul drep-tulu istoricu sasescu, și sa se incorporédie fondulu regiu.

Déru eu cá deputatu ce faceamu pre atuncea domniloru?!

Iéta cel!

Damu de o parte prea bucuros consensulu meu la nisuint'a condeputatiloru mei sasi, de a-si aduná tóte comunele sasesci sub o jurisdicțiune nationala saséscá și de a-si asecurá celu mai perfectu dreptu politicu pentru toti sasi din Ardealu; iéra de alta parte lucramu dupa debilele-mi poteri spre eliberarea natiunii mele de sub supremati'a straina: cercamu pentru natiunea mea cá atare acela-si dreptu, de care vreamu sa se bucure natiunea saséscá pentru sine.

Nedisputaverulu adevéru alu acestoru asertiuni

„Firesee, domni'a ta te-ai inamoratú in mine, fára a me cunosce“.

„Ba d'a, ve cunoscu prea bine.“

„Despre ast'a vréu sa me convingu. Asculta cum. Mi vei dá cuventu de onóre, ca indata ce vomu ajunge in Vien'a, nu te vei încercá sa te incunoscintiezi de mine.“

„Me promitu.“

„Dupa amédi punctu 4 óre voimú merge in Prateru s'eu singura, s'eu in societate cu mai multi. Si deca între tóte celelalte dame me vei aflá, și fára nici-o dubietate te vei adresá cátra mine, cá cátra consort'a dtale, primescu sa fiu a dtale, de órece atunci voiu fi convinsa cá te atráge inim'a cá unu magnetu cátra mine. Te invoiesci?“

„Ce eramu sa facu? In sine erá intr'adeveru o întreprindere audace, cu risicu mare acést'a și de si avému o atrágeré neinvigibile cátra frumós'a mea cunoscuta necunoscuta, nu poteamu contá multa pre simpatii'a ochiloru mei, — totu a trebuitu sa me unescu cu planulu ei, de la care s'a spri-matu cá nu renuncia sub nici o conditione. Asiá amu jocatú pre celu siguru de succesulu seu si me nevoiamu pre cátu mi erá cu potintia a profitá din stringere de máni, pre cari le incarcamu cu saruteri din grosulu. Stringerile acestea au si fostu o fericire pentru mine. Cum? veti vedé mai tárdiu. Cándu se crépa de diu suntemu mai lángá resiedintia. Ea 'si trase frumosu mân'a de la mine, și strinse velulu bine in giurulu capulu, se sgulí in anghiuulu ei, asiá cátu nici idea nu'mi poteamu face despre form'a și statur'a frumósei mele mirese. Intr'aceea ajungemu in Vien'a, Ea remane in vagonu pâna me departu de calea ferata. Tragu la otelulu E . . . Eramu tare neliniscitu pentru aventur'a ce mi se templase. N'amu mâncatu mai nimic, de unde amu conchisu la marimea compasi-unei, a suferintiei mele, cáci pâna atunci, amorulu, nu-mi stricase nici odata apetitululu. Dupa prándiu, galitu bine și ciuculitu, cá unu puítu, me grabescu la gradina. Me panu la intrata cá unu stépu, cu

ale mele iésa la lumina din votulu separatú, care lu dadu eu universitatei din a. 1861/2 și care se afla in protocolulu respectivu.

Me indatorá multu prea on. Domnulu Dr. Theil, deca ve celea — pre cumu v'a cetitu c a t o t ó t e a l t e l e — și acestu votu separatú atatu de aprópe de citatele dumnélu.

Elu inse nu o facú și asiá lasa o lacuna, pro carea trebuie sa o umplu eu.

Precum deci ati permisú acelu domnu a v'a ceti c a t e s i m a i c a t e, permiteti-mi, — Vero-gu! — și mie, a ve ceti unele pasage din acelu votu separatú din 13. Martiu 1862 presentatu uni-versitatei și cetitu in siedint'a ei din 29 Martiu 1862.

Cu permissionea domniloru vóstre cetetescu:

(Din testulu nemtiescu, traducere romanéscá).

„Subscrisulu, cá membru alu comisiunii de siete, s'a dechiaratu apriatu in contr'a conclusulu obvenitoriu in proiectulu ei sub punctulu I. ad. II., care statoresce modalitatea infintiarei ținuturiloru nationale de administratiune, și a proiectatu alta modalitate, de a compune teritorii nationale.“

„Proiectele lui nu afla consideratiune la comisiunea de siete.“

„Fiindu insa subscrisulu de firma convingere, ca proiectele lui facute in amintiu'a comisiunii de siete contribuie esentialminte la solvirea cestiunii cum s'aru potea realisá in Ardélu principiulu egalei indreptatiri nationale? se afla indemnatu a repeti aceste proiecte și inaintea onoratei universitáti, și in consideratiune:

„ca propunerea comisiunii de siete, obvenitoria sub punctulu II. alu operatulu ei, dupa carea tóte comunele sasesci, care nu stau sub federatiunea municipala a natiunii sasesci, suntu de a se incorporá federatiunii acesteia „s'a primitu și s'a rad catu la conclusu, și ca prin urmare tóte comunele sasesci aflátore in tier'a intréga au de a se ținea de conclusule aceste de federatiunea municipala saséscá;

„ca conclusulu acest'a, care promovédie înteresele natiunii sasesci, spriginesce prea puternicu aceea propunere a subscrisulu:“ ca tóte comunele romanesci, s'eu locuite in preponderata majoritate de románi, sa se priméscá in federatiunea romana municipala, carea are de a se face, și se póte pretinde de catra celelalte natiuni principale ale tieriei, prin urmare și de cátra natiunea romana spre promovarea propriiloru ei interese, cu același dreptu, cu care l'a adusu universitatea saséscá;

orologiulu a mána. M'amu decisu a observá mánilé tuturoru damelorú celoru frumóse, fiindu ca cu ocaziunea stringerei de mána amu simtitu la mirés'a mea o bracieta in form'a unui catene, dupa cumu se indatinéza a portá damele de comunu, de pre care speramu a o poté recunósce. Me temému numai ca s'irét'a va fi observatu atunci emotiunea mea cea placuta. Dar' m'amu superatu și delatatu indata, cáci între 200 dame ce trecu pre lángá mine celu pocinu 199 avóu braslete in forma de catena. Batu 4 óre. O grupa mare se apropia de intrata, voru fi fostu vreo 20 dame și domni. Le esaminamu mánilé. Dar' fatalitate! tóte porta braslete, numai un'a singura nu avé nimicu. O privii odata in facia. Asiá erá de frumósa, precum mi-intipuisemu io necunoscut'a mea mirés'a. De odata me sagéta prin inima, și mergendu spre dens'a amu prinsu-o de mána și me adresai cátra societatea ce stá inmarmurita. Aici amu onóre a ve recomandá in persón'a dnei S a b i n a N . . . pré multa stimat'a mea mirés'a.“

„Bravo!“ strigara deodata domni, cari probalminte au fostu incunoscintiatu despre totu cursulu lucrulu, și S a b i n ' a , caci ea erá, in adevéru pleca, rosindu, ochii spre pamentu, și suferi cá coram publico se o inbracisiezú.“

„Preste 8 díle amu serbatu cununi'a, și la reintórcere revenindu in vorbire la aventur'a noastră, me roga iubít'a mea consorta se-i spanu dreptu ca cum amu cunoscutu-o. — Eu firesee i-amu spusu ca m'amu rezimatu mai multu pre simpatia, dáca mai multu amu contatu pre braslet'a pre care s'irét'a nu o luase, de órece observase ca aceea o pipaescu cu intentiune.“

Aici e tóta istoria.

„Mai porta si acum caten'a?“ intrébu prof. de filosofia.

„Acum o portu eu, respuse Vulturescu daru nu-o simtu.“

Toti iau sticlele a mána și desiertandole pâna in fundu, canta impreuna pentru Vulturecu:

„Inveci pomeniree lui.“ — N. P. P.

„Cátra cine vorbesci, Dle.? Eu sum amiculu d-tale.“

„A, pardonati-me! cáci uitasemu. Ei bine, daru acum se despartu amicii . . .“

„Pentru totdeuna?“ intréba ea ingrigiata.

„Varu paré reu?“

„De siguru, mi-amu petrecutu foarte bine.“

„Regretu, insa trebuie sa-ti marturisescu, ca amicii acesti'a nu se voru mai intelni nice odata. Pentru aceea insa dam'a casei, la care ne aflamu amendoi in societate, vine si me recomanda Dvóstra: Dlu V a l e r i u V u l t u r e s c u — dóm'n'a —

„Sabin'a N. . .“ continuá ea.

Me bucuru din inima, stimata dómna, ca amu avutu onóre a fi recomandatú dtale, pentru ca sémeni de minune cu fost'a mea sora defuncta, pre care o iubeamu mai presusu de tóte.“

„Dara, pentru ce mintiesei?“ intréba ea.

„Numai cá sa-ti potú spune la inceputulu cunoscintiei nóstre ca — te iubescu.“

„Ast'a vrei se mi-o spuni?“

„Pe onóre, stimata dómna,“ respunsei schimbandu-mi vocea. Inca nu ti-amu veditu faci'a, cu tóte acestea te iubescu mai multu de catu viét'a. Inchipuiesce-ti cumu te voiu iubi, deca te voiu vedé naintea mea asiá precum mi esti acum in fantasia.“ Cu acestea i apocu man'a și o gramadescu cu sarutari de sarutari.“

„Ce faceti,“ díse ea nu in tonulu in care vorbise pana acum, și si trase man'a. Mi s'a parutu ca e seriós'a. Eu inca lasai la o parte glumele și me adresai cátra ea cu seriozitate: „Dómna, nu'mi vei díce ca su nebunu deca ti voiu cere man'a?“

„Pentru ce? respunse ea glumindu, cugetu cá nici Dta nu'mi vei díce nebuna deca 'ti voi acordá rogare . . .“

„Dómna, me faci omulu celu mai fericitu . . .“, esclamai eu, si eramu se cadu la peciórele ei.

„Nu te grabi domnule, asculta mai intáiu conditionile“ — díse ea dup'aceea.

„Conditioni?“ gângavii cu uimire.“

„ca subscribului i au procurat propriile rela-
tioni ale natiunilor transilvane firma convingere,
cumca egal'a indreptatire a natiunilor principale
din acést'a tiara se va adeveri realizandose, si
neincrederea, invidi'a si ur'a dintracéstea natiuni se
va nimici numai atunci, si se va putea preveni
ori carei anse la frecari nationale, déca se va dela-
tura cu succesu bunu temerea de supremati'a unei
natiuni asupr'a aceleialalte.

„ca acést'a din urma se va putea realizá dupa
epiniunea subscribului numai atunci, déca se va
concede fiacarei natiuni singuratice din Transilvania,
asiá dara si celei române, ca sa se coadune —
precum s'a coadunatu natiunea sasésca spre folo-
sulu seu celu mai evidentu pre langa universitatea
sea, si precum se silesce ca a atrage in uniunea
acést'a si pre acelea comune sasesci, care pana
acum inca nu stau sub administratiunea ei — pre
langa unu centru propriu si fatia cu celelalte na-
tioni de sine statatóre, si se primésca încátu voru
permite interesele administratiunei publice — tóte
comunele romanesci, si pre cele locuite in numeru
prevalentu de romani in acést'a uniune, prin ce se
va formá acelu teritoriu separatu nationalu pentru
natiunea romána din Transilvani'a, in care aru avea
de a se ingriji de administrarea autonoma a cau-
seloru ei proprie o deregatoria suprema a natiunei
acésteia de multu ceruta, dupa esemplulu universi-
tatií natiunei sasesci; —

„a propue:

„ca punctulu I. ad. II. sa se compuna asiá:

„La formarea teritoriilor nationale aru avea
mai intaiu de a se considerá reerinti'a administra-
tiunei, daru totu deodata a se ingriji si de aceea,
ca dupa potintia sa se incorporede tóte comunele
Transilvaniei, locuite exclusivuminte séu in multime
preponderanta de románi, intr'o confederatiune mu-
nicipala romána, si sa se supuna administratiunei
unei deregatorii supreme a natiunei române.“

Astfeliu de aspiratiuni avemu la a. 1861/2
dloru mei!

Astfeliu de arangiere a relatiunilor nóstre
nationale dorému si intentionamu eu pre atuncea,
si ve asigurá fára de nici unu cugetu rezervatu,
ca o asemenea arangiere o a-si pretinde si acum
déca nu a-si prevedea, ca in lini'a prima si cu
deosebire togma dlu Dr. Theil si consotii sei de
opiniune mi s'aru opune, precum mi s'aru opusu
maioritatea universitáti din a. 1861/2, dicendo-mi
ca „a Várós usque Borall“ nu da nici celu mai
micu petecu de locu, fie acél'a macaru cátu de
romanescu;

o asiú pretinde si acuma déca faptele domnu-
lui Dr. Theil si consotii mi-aru fi mai lasatu vreo
mica schintee de sperantia, ca me voru sprigini in
nisuinti'a mea, lucrându cu mine, cu noi de impreuna,
in bine intielesulu interesu alu ambeloru nóstre
natiuni, spre realizarea adeveratei egali indreptatiri,
spre stergerea suprematiei, sub care atátu de lungu
si atátu de amaru tempu a gemutu natiunea mea;

o asiú pretinde, domniloru mei! déca asiú avé
vre-unu prospectu de reusire, si déca legea publica,
de carea amu totu respectulu, de carea voiú, si
suntu datoriu, sa ascultu, nu ne aru fi straformatu
totalminte terenulu anului 1861/2.

Dar v'amu ocupatu multu, dóra chiaru prea
multu, cu domnulu Dr. Theil. —

Ve ceru deci escusa, si ve rogu, sa 'mi con-
cedeti cá sa ve mai spunu inca cu vr'o câteva
cuvinte, pentru ce amu disu cu ceva mai nainte:
ca pre mine nu me multiamescé nici unulu din
proiectele cele trei de sub pertractare?

Iéta pentru ce domniloru mei!

Pentru ca nici unulu nu corespunde pre de-
plinu legei publice, carea pretinde regularea mu-
nicipieloru din fondulu regiu, adeca §-lui 10. din
art. dietalu XLIII, alu anului 1868.

Dupa legea acést'a aru fi a celu proiectu
corespundietoriu ei, care la regularea amintita aru
considerá si aru aduce in consonantia atátu dre-
pturile basate pre legi si contracte, cátu si
egal'a indreptatire a natiunali-
tátiloru aflatóre in fundulu re-
giu.

Dar proiectele nóstre si au uitatu ca pamentulu
de acést'a egala indreptatire, o ignoréda de totu.

Ba si mai multu dicu: proiectulu minoritatií
din comisiunea ad hoc o face chiaru ilusoria, cu
nepotintia, de óre ce elu pretinde apriatu numai si

singuru pentru natiunea sasésca dreptulu istoricu,
prin care vrea sa tiene si de aci înainte pre cele-
lalte popóre din fundulu regiu, sub tutelatulu, sub
egemoni'a numitei natiuni.

Cu unu asemenea proiectu nu me voiú inprietini
nici odata si pentru aceea nici ca 'lu voiú primi
vre'o data de basa a desbaterei, speciale.

Celelalte dóue proiecte ce e adevératu, nu
pretindu deadreptulu si apriatu acestu dreptu isto-
ricu; dau insa totusi o preferintia natiunei sasesci,
vorbindu numai de acést'a, si tacendu de celelalte
cá cându nici n'aru mai esistá in fundulu regiu.

Cu tóte acéstea sperându ca 'mi va succede
in desbaterea speciala, a schimbá unii paragrafi
ai proiectuluí maioritatií comisiunei in favóre a tu-
tororu locuitoriloru din fundulu regiu si ai acomodá
impregioráriloru si relatiuniloru nóstre de aici, prin
care amu putea deveni cu totii egali, me dechiaru
pentru acestu proiectu alu maioritatií si'lu primescu
de basa alu desbaterei speciale.

In fine sa 'mi concedeti, ca sa incheiu si eu
cum a incheiatu ieri prea stimatulu condeputatu
Wittstock cu privintia la natiunea sea, si adaogându
numai cuventielulu „si“ se dicu: Si „noi credemu
a avea dreptulu la esistinti'a-ne propria!“ —

Multu onorate domnule Redactori! Nu potú
trece cu vederea unu evenimentu de insemnatate
pentru noi románii. —

Deci ve rogu, sa binevoiti a dá locu unei
scurte descrieri alu acestui evenimentu, in colónele
multu pretiuítulu, dinariu „Telegrafulu Romanu,“
spre a-mi exprimá bucuri'a, carea o amu simtitu si
o simtiescu, vediendu in florirea scóloru nóstre gr.
or. si prin ele a tinerimei române. —

Inainte de a trece la exprimarea acéstei bu-
curii, 'mi ceru escusare, pentru ca nu amu facutu
mai de timpuriu, — cugetându, ca voru exprime
acést'a bucuria alti dni, cari inea au participatu la
acestu evenimentu de mare insemnatate, — ve-
diendu inse, ca nu — 'mi iau eu libertate a o es-
prime. — In comun'a Galesiu s'au edificatu o
scóla gr. or. in anulu 1870. cu dreptu cuventu
potu sa dicu, ca fatia cu comun'a, e un'a dintre
cele de frunte scóle. —

In 30 Ianuariu 1871 s'au sántitu acést'a scóla
luându de patronu alu scólei pre cei trei „Ierarchi“
cari se serbéza in numit'a di. —

Dupa ce s'au finitu servitiulu divinu in st.
biserica, preotii insociti de poporulu intregu s'au
dusu in scóla, unde s'au seversitu sántirea apei. —

In finea servitiuluí acestui'a Ddieescu, dlu par.
N. Rachitanu ocupá presidiulu,*) — si intr'o cu-
ventare potrivita desfasurá pre largu insemnatatea
acéstei serbari, — bucuri'a care o simte densulu ca
s'au potutu edificá o asemenea scóla, multiamit'a,
rogarea sea cátra poporu si mai alesu cátra acei
barbati dintre poporu, cari nu au crutiatu ostenelele
la edificare, rogarea dicu, ca si de aci înainte, se
nu crutia veri ce ostenele, — ci dupa potintia, sa
dea mána de ajutoriu, la tóta ocasiunea binevenita
pentru de a se poté educá si desvoltá, cátu mai
bine si mai usioru, tinerimea nóstra romána.

In fine arata lips'a unui „a d j u n c t u“ ze-
losuluí invetiatoriu — si speréda ca in intielegere
buna cu comun'a, si acést'a lipsa se va poté repará
(delaturá) —

Dupa acéstea urmá unu prándiu splendidu la
care au luat parte mai multi dintre inteligenti din
comunele invecinate, precumu si ambele comitete
din locu. —

Intre alte vorbiri (toaste), unulu propuse
cá sa se faca colecta, pentru de a se immulti
fondulu scólei; cu care ocasiune s'au si adunatu
o suma de 23 fl. v. a. — fondulu scólei din co-
mun'a Galesiu s'au infiintatu in 25 Octobre 1870.,
si atát'a s'au immultiu, încátu astadi posede la 200
fl. v. a. bani gat'a. — Dee Ddieu cá tóte comu-
nele sa urmedie esempluluí din comun'a Galesiu.
Si eu credu ca voru putea urmá, numai sa siba
conducatori harnici, cari prin cuventari si explicari,
despre insemnatatea si folosuluí fonduriloru scolari,
sa scie iudemná pre poporu, la infiintarea si in-
multirea loru.**)

*) La care au fostu invitatu on. dnu. protopresbiteru
I. Hanea, care insa au absentatu fiindu morbosu. —

**) Precum au facu'to in Galesiu Parintele N. Rachit-
ianu si invetiatorulu Avramu Acilenescu.

„Sa trati!“ onorati Parinti, frate invetiatoriu
si onoratu oficiu comunale, „sa trati“ — staruiti
numai si in venitoriu, — dupa comu ati inceputu
si fiti siguri, ca plat'a vo va fi mare. —

Ioanu Necsi'a.

invetiatoriu primariu
in Tilisc'a. —

Varietáti.

Bibliograficu. Dlu Sava Popovicu Bar-
ciana, parochu gr. or. in Resinari, asessoru alu
consistoriuluí arhiepiscopescu scolasticu etc, etc,
a immultiu literatur'a cu unu opu intitulatu „The-
oretisch-practische Gramatik der romanischen Sprache.
Zum Schul-und Selbstgebrauche“. Numele si re-
numele autoriuluí ne dispenséza de a vorbi mai pre
largu recensandu opulu.

— Unu atare opu, va se dica pentru de a poté
strainii invetiá limb'a nóstra materna a edatu in anulu
acést'a, dupa cum audimu, si dlu Ioanu Maximu.

Bibliograficu. Dlu Ioanu Dorca direc-
toru alu scóloru capitale din Satulungu a datu la
lumina „Manualulu de limb'a germana pentru scólele
populare si capitale gr. or.“ . . . pre care opu
lu recomandámu atentiunei publice si cu deosebire
invetiatoriloru nostri. La tempulu seu amu primi
bucuros si recensuni asuprai.

Bibliograficu. Amu primitu in dílele acéste
opulu intitulatu „Románii si Constitutiunile Tran-
silvaniei de Dr. Ios. Hodosiu,“ o carte interesanta
pentru toti cei ce se intereséza de referintiele
nóstre politice si nationale.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie Uroiú si fili'a
Carpinisii, in protopresbiteratulu gr. or. alu Ioagiului I,
statatóre din 153 familie, se escria concursu pâna la 23
Aprilie 1871.

Emolumentele suntu:

- 1, Casa parochiala cu gradina de legumi,
- 2, Venitulu stolare, si 102 ferdele (a 22 cupe) cu
cucuruza sfarmatu,
- 3, Portiunea canonica: a, dóua locuri araturi de 4
cara cucuruza, b, trei locuri araturi la olalta de 4 ferdele
semanatura de grau, c, un'a curechiste de 1000 fire de
curechiu, d, dóua cimiteriuri cu pomi si de unu caru de
fanu

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au sa astérna
concurselu loru instruite in sensulu statutuluí organicu, la
scaunulu protopopescu in Hondolu, pâna la terminulu
prefiptu.

Hondolu in 10-lea Martie 1871.

Cu contielegerea comitetuluí parochialu.

Basiliu Puposiu.

(22—2)

Protopr.

Edictu.

Nicolae Achimu Tom'a din Hermanu, in districtulu
Brasiovuluí, care de cinci ani parasí cu necredintia pre
legiuit'a sea socia Mari'a Mihai Dragusiu din Sanpetru,
fára a se sci ubicatiunea lui, sa citéza, cá in terminu de
unu anu si o di, sa se infaciosiédie inaintea subscribului
oru matrimonialu, cáci la din contra si in absentia lui,
se voru face cele ce dictéza legea.

Brasiovu in 18 Februarie 1871.

Forulu matrimonialu gr. or. in alu II-lea tractu
alu Brasiovuluí

(17—2)

Ioanu Petricu
Protopopu.

Citatiune edictala.

Flórea Tomutia din Mesindorf, carea in modu clan-
destinu — de mai multu timpu au paresitu pre legiuitulu
barbatu Ioanu Avramu din Zvetanu, tractulu Palosiuluí, seu
fára de a se sci acum pre unde vietuesce, — se pro-
vóca prin acést'a: ca in terminu de unu anu si o di,
sa se presentédie inaintea scaonuluí protopopescu sub-
scrisu, cá sa-si dée respunsulu de aperare la actiunea
barbatuluí seu, cáci nepresentându-se in acelu restempu,
procesulu divortialu intentatu in contra-i se va pertractá
si decide conformu canóneloru s. nóstre biserici.

Cati'a 8 Februarie 1871.

Scaonulu protopopescu gr. orient. alu tractulu
Cohalmuluí.

(20—2)

Nic. D. Mircea
Adm. Prot.

Burs'a de Vien'a.

Din 17/29 Martie 1871.

| | | | |
|-------------------|-------|-----------------|--------|
| Metalicele 5% | 58 05 | Act. de creditu | 266 20 |
| Imprumut. nat. 5% | 68 | Argintulu | 122 75 |
| Actiile de banca | 726 | Galbinulu | 5 85 |